

Antibiootit ja mehiläisten hoito: ohje eläinlääkäreille

Mehiläisten lääkintään ei Suomessa ole yhtään myyntiluvallista antibioottia. EU:n eläinlääkeasetuksen (2019/6) 113 artiklan mukaisesti mehiläisiä voidaan kuitenkin lääkittää eläinlääkärin määräyksestä ns. kaskadisäännön perusteella muille tuotantoeläinlajeille hyväksytyillä lääkeaineilla. Tällöin eläinlääkärin on määrättävä hunajalle asetuksen artiklan 115(4) mukainen asianmukainen varoaika. Eläinlääkärin on myös annettava tuottajalle tiedot, joiden perusteella tuottaja pystyy pitämään lääkityksistä kirjanpitoa asetuksen 108 artiklan mukaisesti sekä noudattamaan kansallisia määräyksiä tuotantoeläinten lääkityksestä pidettävästä kirjanpidosta.

1 Antibiootteja tarvitaan harvoin

Ruokavirasto katsoo, että tavanomaisessa mehiläistarhauksessa antibiooteille ei ole käyttöä. Bakteerien toukille aiheuttamien tautien, esikotelo- ja toukkamädän, hoitoon ei suositella käytettäväksi antibiootteja, vaan pesät saneerataan muilla keinoin. Esikotelomätäsaneerauksissa on onnistuttu saneerauksissa yli 95 % tapauksista tekoparvimenetelmällä ilman antibioottihoitoja. Käytännön opastusta saa Mehiläishoitajien liitosta. Esikotelomätä on valvottava eläintauti.

2 Antibiootin valinta ja käyttö

Mikäli antibioottia kuitenkin saneerauksen yhteydessä päädytään käyttämään, Ruokavirasto suosittelee, että eläinlääkäri määrää lähinnä oksitetrasykliiniä. Pitkäaikaisten jäämien vuoksi älä käytä sulfaa mehiläisten lääkitykseen.

Ruokavirasto suosittelee, että mehiläisiä ruokitaan vain mahdollisimman pienellä lääkeruokamäärällä, säistä riippuen enintään muutamalla kilolla lääkeruokaa. Tällöin antibioottia sisältävää ruokaa ei yleensä jää varastoihin, vaan mehiläiset joutuvat sen kaiken syömään ja varoaika on lisävarmistus.

3 Varoajan määrittäminen

Koska eläimistä saatavien elintarvikkeiden vierasainevalvontaohjelmassa on löydetty antibioottijäämiä sisältäviä hunajaeriä, varoajojen määrittämisessä ja niiden noudattamisessa on syytä olla erityisen tarkka. Antibiootin pitoisuus hunajassa laskee ainoastaan kemiallisen hajoamisen myötä, joten mahdolliset lääkejäämät ovat erittäin pitkäaikaisia.

Oksitetrasykliiniä käytettäessä Ruokavirasto suosittelee, että varoajan tulee ulottua lääkintäkesän loppuun, ja sen tulee olla pituudeltaan vähintään 100 vrk. Lääke annostellaan pesään kerta-annoksena, liuosmuodossa viikon sisällä saneerauksesta, kun mehiläiset on siirretty tyhjille pohjukkeille. Näin menetellen varoajaksi tulee käytännössä yli vuosi.

Mehiläisten varoajan aikana keräämää hunajaa ei saa toimittaa elintarvikkeena käytettäväksi. Käytännössä toimituskielto tarkoittaa, että lääkintäkesän hunajaa ei saa lingota myyntiin.

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin osasto/Eläinten terveys ja lääkitseminen

Antibiootit ja mehiläisten hoito: ohje eläinlääkäreille

---

4 Voimaantulo

Tämä ohje on voimassa toistaiseksi.

5 Muutoshistoria

Edellinen versio/pvä	Uusi versio/pvä	Muutoksen tekijä	Mikä muuttui
Evira/7104/451/2007	2/16.5.2022	Saija Kalenius, ylitarkastaja	Siirrettiin ohje Ruokaviraston pohjalle. Päivitettiin lainsäädäntöviittaukset. Tarkennettiin ohjetta ensisijaisen hoidon ja varoaikojen osalta.
2110/04.01.00.01/2022/3 16.5.2022	3/14.6.2022	Saija Kalenius, ylitarkastaja	Poistettu maininta talviruoasta.

Tiedoksi Aluehallintovirastot
Ruokavirasto.fi
Ruokaviraston Kapula-työtila

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Tämä asiakirja on laadittu ja allekirjoitettu sähköisesti.
Dokumentet har uppsatts och undertecknats elektroniskt.
This document has been digitally prepared and signed.

Ruokavirasto
PL 100, 00027 RUOKAVIRASTO
Puh. 029 530 0400 (vaihde)
ruokavirasto.fi
Y-tunnus: 2911686-7

Livsmedelsverket
PB 100, 00027 LIVSMEDELSVERKET
Tfn 029 530 0400 (växel)
livsmedelsverket.fi
FO-nummer: 2911686-7

Finnish Food Authority
P.O. Box 100, FI-00027 FINNISH FOOD AUTHORITY, FINLAND
Tel. +358 29 530 0400 (switchboard)
foodauthority.fi
Business ID: 2911686-7